

Вх. № 1354
отъ 24. VII. 1944г.

825
44

458

До Господинъ ДИРЕКТОРА на
Трамвайтѣ и Свѣтлението,

Т у к ъ.

Господинъ ДИРЕКТОРЕ,

Въ изпълнение на устната Ви заповѣдь да се установятъ щети,
нанесени върху електропроводителните мрежи на високо и ниско напоя-
жение при многократнитѣ бомбардировки на Столицата, считано къмъ 1
януарий 1944 г., събрахъ съответнитѣ данни, които Ви представямъ, както
следва:

А. ВЪЗСТАНОВЕНО

І. ДАЛЕКОПРОВОДИ 35 KV

а/ въздушенъ далекопроводъ за 35 KV "Курило - София"

Медно въже 50 мм ² :	1000 кг x 300 лв	=	300.000 лв.
" " 35 " :	800 " x 300 "	=	240.000 "
" " 25 " :	1500 " x 300 "	=	450.000 "
Изолатори:	80 бр x 1500 "	=	120.000 "
Желѣзо-решетъченъ стълбъ:	1 бр x 20.000 лв	=	20.000 "
Чамови импрегнирани стълбове:	3 бр x 3000 лв	=	9.000 "
Напречници:	9 бр x 1000 лв	=	9.000 "
Дребни монтажни материали за ок.			10.000 "

Надници:	всичко за материали:	1.158.000 лв.
Транспортъ	350 бр x 200 лв средно	70.000 "
		22.000 "

всичко по буква а/ : 1.250.000 лв.

б/ подземенъ далекопроводъ за 35 KV "Рила-Сердика-М.Лука"

Кабелъ 3x70 мм ² :	26 м x 5000 лв	=	130.000 лв.
Прави кабелни кутии комплекти:	4 бр x 20.000 лв	=	80.000 "
Крайни " "	6 " x 5.000 "	=	30.000 "

Надници:	всичко за материали:	240.000 лв.
Транспортъ	76 бр x 250 лв средно	19.000 "
		1.000 "

всичко по буква б/ : 260.000 лв.

в/ времененъ въздушенъ далекопроводъ за 35 KV отъ ул.
"Генералъ Царевъ" до трансформаторната станция "Рила"

Медно въже 50 мм ² :	1350 кг x 300 лв	=	405.000 лв.
Чамови импрегнирани стълбове:	20 бр x 3000 лв	=	60.000 "
Желѣзо-бетонни клещи:	36 бр x 1000 лв	=	36.000 "
Напречници:	48 бр x 1000 лв	=	48.000 "
Изолатори:	96 " x 1500 "	=	144.000 "

Надници:	всичко за материали:	693.000 лв.
Транспортъ	170 бр x 200 лв средно	34.000 "
		20.000 "

всичко по буква в/ : 747.000 лв.

459

А всичко по далекопроводи за 35 KV : 2.257.000 лв.

II. ДАЛЕКОПРОВОДЪ ЗА 7 KV "ПАНЧАРЕВО-СОФИЯ"

Медно въже 50 мм ² :	900 кг x 300 лв	=	270.000 лв.
Изолатори:	5 бр x 150 "	=	750 "
Дребни монтажни материали			250 "
			<hr/>
	всичко за материали:		271.000 лв.
Надници: 30 бр x 200 лв средно =			6.000 "
Транспортъ			3.000 "
			<hr/>

А всичко по далекопровода за 7 KV : 280.000 лв.

III. РАЗПРЕДЕЛИТЕЛНИ МРЕЖИ ЗА 7 KV И 3,44 KV

а/ въздушна

Няма нанесени повреди

б/ подземна

Кабелъ 3x10 мм ² :	180 м x 600 лв	=	108.000 лв.
" 3x16 "	420 " x 900 "	=	378.000 "
" 3x25 "	100 " x 1200 "	=	120.000 "
" 3x50 "	240 " x 1800 "	=	432.000 "
" 3x70 "	160 " x 2000 "	=	320.000 "
Кабелни кутии-комплекти:	210 бр x 5000 лв	=	1.050.000 "
Шевъкъ:	65 м ² x 800 лв	=	52.000 "
Тухли:	9000 бр x 2 ⁷⁵ лв-оръдно =		25.000 "
			<hr/>
	всичко за материали:		2.485.000 лв.
Надници: 560 бр x 230 лв средно =			129.000 "
Транспортъ			58.000 "
			<hr/>

А всичко по разпределителните мрежи за 7 KV и 3,44 KV : 2.672.000 лв.

IV. РАЗПРЕДЕЛИТЕЛНИ МРЕЖИ ЗА 150 V И 380/220 V

а/ въздушна

Медно въже отъ разни сѣчения:	1600 кг x 300 лв	=	480.000 лв.
Желѣзна жица за ракордмани:	850 м x 15 "	=	12.750 "
Дървени стълбове 8*5 метрови:	50 бр x 850 "	=	42.500 "
Скоби съ куки:	450 " x 70 "	=	31.500 "
Куки съ изолатори:	420 " x 50 "	=	21.000 "
Изолатори:	1300 " x 30 "	=	39.000 "
Дребни монтажни материали			12.250 "
			<hr/>
	всичко за материали:		639.000 лв.
Надници по събиране на жицата: 1770 бр x 120 лв =			212.400 "
Надници по възстановяването: 7958 " x 200 " =			1.591.600 "
Транспортъ			150.000 "
			<hr/>

всичко по буква а/ : 2.598.000 лв.

Забележка: При възстановяването на въздушната разпределителна мрежа за 150 V и 380/220 V сж употребявани старитѣ материали отъ повреденитѣ линии. По-горе сж дадени количества само на употребенитѣ нови материали, ваети отъ магазина.

б/ подземна

Кабелъ 3x16 мм ² :	100 м	х	800 лв	=	80.000 лв.
" 3x25 "	120 "	х	1000 "	=	120.000 "
" 3x35 "	100 "	х	1200 "	=	120.000 "
" 3x50 "	75 "	х	1500 "	=	112.500 "
" 3x70 "	12 "	х	1700 "	=	20.400 "
Прави кабелни кутии-комплектъ:	75 бр	х	3000 "	=	225.000 "
Тройки "	20 "	х	5000 "	=	100.000 "
Изобък:	24 м	х	800 "	=	19.200 "
Тухли:	3400 бр	х	2,75 лв средно	=	9.350 "
Надници:	всичко за материали :				806.450 лв.
Транспортъ	320 бр х 230 лв средно				73.600 "
					18.500 "
	<u>всичко по буква б/ :</u>				<u>898.550 лв.</u>

А всичко по разпределителнитъ мрежи
за 150 V и 380/220 V : 8.491.550 лв.

А всичко по буква А : 8.700.550 лв.

Забележка: Посоченитъ по-горе стойности по буква А са определени при цени отъ 1944 година.

Б. ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

I. ДАЛЕКОПРОВОДИ 35 KV

а/ въздушенъ далекопроводъ за 35 KV "София - Курноло".

Медно въже 50 мм ² :	1000 кг	х	120 лв	=	120.000 лв.
" " 25 "	1000 "	х	120 "	=	120.000 "
Желъзо-решетъченъ стълбъ:	1 бр	х	20000 "	=	20.000 "
Изолатори:	20 "	х	1500 "	=	30.000 "
Дребни монтажни материали:					5.000 "
Надници:	всичко за материали :				295.000 лв.
Транспортъ	150 бр х 200 лв				= 30.000 "
					5.000 "
	<u>всичко по буква а/ :</u>				<u>330.000 лв.</u>

б/ подземенъ далекопроводъ за 35 KV "Рила - Сердика"

Кабелъ 3x70 мм ² :	250 м	х	5000 лв	=	1.250.000 лв.
Кутии комплектъ:	9 бр	х	20000 "	=	180.000 "
Надници:	всичко за материали :				1.430.000 лв.
Транспортъ	260 бр х 250 лв				= 65.000 "
					2.000 "
	<u>всичко по буква б/ :</u>				<u>1.497.000 лв.</u>
	А всичко по далекопроводи за 35 KV :				<u>1.827.000 лв.</u>

II. ДАЛЕКОПРОВОДЪ ЗА 7 KV "ПАНЧАРЕВО - СОФИЯ"

Нѣма останали невъзстановени повреди.

III. РАЗПРЕДЕЛИТЕЛНИ МРЕЖИ ЗА 7 KV И 0,44 KV

а/ въздушна

Нѣма нанесени повреди.

461

б/ подземна

Кабелъ 3x16 мм ² :	460 м	х	508 лв =	238.680 лв.
" 3x50 " :	75 "	х	910 " =	68.250 "
" 3x70 " :	120 "	х	1180 " =	141.600 "
Кабелни кутии комплекта:	150 бр	х	3000 " =	450.000 "
Пъсък:	40 м ³	х	500 " =	20.000 "
Тухли:	5000 бр	х	2.50 " =	12.500 "
Всичко за материали :				926.030 лв.
Надници:	840 бр	х	280 лв-срѣдно	78.000 "
Транспортъ				40.000 "
А всичко по разпределителната мрежа за 7 KV и 3,44				<u>1.044.030 лв.</u>

IV. РАЗПРЕДЕЛИТЕЛНИ МРЕЖИ ЗА 150 V И 380/220 V

а/ въздушна

Медни жици и вжета, разни сѣчения:	49600 кг	х	120 =	5.952.000 лв.
Изолирана медна жица за рекордмани:	89700 м	х	25 =	2.242.500 "
Желѣзни стѣлбове:	162 бр	х	3000 лв =	486.000 "
Дървени " : 8.5 метрова	45 "	х	1000 " =	45.000 "
Желѣзо-бетонни стѣлбове:	2 "	х	2000 " =	4.000 "
Желѣзни подпори:	31 "	х	1500 " =	46.500 "
Дървени " :	6 "	х	1000 " =	6.000 "
Бетонни фундаменти за стѣлбове:	176 "	х	200 " =	35.200 "
Скоби съ куки:	2027 "	х	50 " =	101.350 "
Куки съ изолятори:	2250 "	х	30 " =	89.700 "
Изолятори:	3125 "	х	15 " =	46.875 "
Освѣтителни гѣла:	415 "	х	500 " =	207.500 "
Всичко за материали :				9.262.625 лв.
Надници:	3000 бр	х	200 лв-срѣд.	600.000 "
Транспортъ				110.000 "
Всичко по буква а/ :				<u>9.972.625 лв.</u>

б/ подземна

Кабелъ 2x6 мм ² :	1100 м	х	170 лв =	187.000 лв.
" 3x10 " :	3620 "	х	240 " =	868.800 "
" 3x16 " :	3620 "	х	300 " =	1.086.000 "
" 3x25 " :	4600 "	х	380 " =	1.748.000 "
" 3x35 " :	690 "	х	490 " =	338.000 "
" 3x50 " :	690 "	х	650 " =	4.504.000 "
" 3x70 " :	690 "	х	720 " =	496.800 "
Кабелни кутии-комплекта:	2850 бр	х	2000 " =	5.700.000 "
Пъсък:	1030 м ³	х	500 " =	515.000 "
Тухли:	170000 бр	х	2.50 " =	425.000 "
Всичко за материали :				15.869.600 лв.
Надници:	8400 бр	х	280 лв-срѣдно	1.982.000 "
Транспортъ				425.000 "
Всичко по буква б/ :				<u>18.225.600 лв.</u>
А всичко по мрежите за 150 V и 380/220 V :				<u>28.198.225 лв.</u>

А всичко по буква В

31.069.255 лв.

Забележка: Посочените по-горе стойности по буква В, се определят при цени от 1942 година.

РЕКАПИТУЛАЦИЯ

ВИДЪ НА МРЕЖАТА	за матери- риали лева	за надници и транспортъ лева	Всичко лева
<u>А. ВЪЗСТАНОВЕНО</u>			
<u>I. Далекопроводи 35 KV</u>			
а/ въздушенъ	1.158.000	92.000	1.250.000
б/ подземенъ	240.000	20.000	260.000
в/ времененъ въздушенъ	693.000	54.000	747.000
<u>II. Далекопроводъ 7 KV</u>			
а/ въздушенъ	271.000	9.000	280.000
<u>III. Разпределителни мрежи 7 KV и 3,44 KV</u>			
б/ подземна	2.435.000	187.000	2.672.000
<u>IV. Разпределителни мрежи 150 V и 380/220 V</u>			
а/ въздушна	639.000	1.954.000	2.593.000
б/ подземна	806.450	92.100	898.550
Всичко по буква А			
	<u>6.292.450</u>	<u>2.408.100</u>	<u>8.700.550</u>
<u>Б. ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ</u>			
<u>I. Далекопроводи 35 KV</u>			
а/ въздушенъ	295.000	35.000	330.000
б/ подземенъ	1.430.000	67.000	1.497.000
<u>II. Далекопроводъ 7 KV</u>			
<u>III. Разпределит. мрежи 7 KV и 3,44 KV</u>			
б/ подземна	926.030	118.000	1.044.030
<u>IV. Разпределит. мрежи 150 V и 380/220 V</u>			
а/ въздушна	9.262.625	710.000	9.972.625
б/ подземна	15.868.600	2.357.000	18.225.600
Всичко по буква Б			
	<u>27.782.255</u>	<u>3.287.000</u>	<u>31.069.255</u>
Общо по букви А и Б			
	<u>34.074.705</u>	<u>5.695.100</u>	<u>39.769.805</u>
<u>В. НАМЕСЕНИ ДЕТИ ПО ТРАНСФОРМАТОРНИТЕ ПОСТОВЕ</u>			
Повредени врати, капаци и шапки: 28 бр за			77.600
Повреди по стени и покрива 8 бр за			33.000
Полуразрушени трансформатор- ни помещения: 7 бр за			30.000

Напълно разрушени или затрушани трансформаторни помещения: 13 бр за	340.000 лв.
Повредени трансформаторни уредби: 17 бр за	629.000 "
Повредени трансформатори: 13 бр за	814.000 "
Всичко по буква В:	<u>1.973.600 лв.</u>
А всичко по букви А, В и В:	<u>41.743.405 лв.</u>

Г. НАНЕСЕНИ ШЕТИ НА МАГАЗИНА НА
Д.Т.О. НАХОДЯЩЪ СЕ НА БУЛ. "ДОБРУКОВЪ"

Маслени прекъсвачи 1/4 бр х 22.217 лв./, ножови прекъсвачи и резервни части за	124.004 лв.
Трансформатори отъ 10 до 640 КВА - 15 бр за	885.470 "
Резервни трифазни бобини комплектъ и двойни секции - 23 бр за	266.529 "
Различни изолатори за маслени прекъсвачи, за трансформатори и др. - 401 бр за	105.334 "
Изолационни пръстени, цилиндри, картонъ, платно и др. за	21.927 "
Различни апарати - релета и принадлежности за тяхъ за	129.071 "
Медни шини, пръчки и въже - 2615 кг за	162.409 "
Бронзови ленти и жици - ок. 443 кг за	29.415 "
Жица за електрични навивки - ок. 34453 кг за	5.500 "
Изолирани жици отъ различни сечения - ок. 106.225 м за	11859.041 "
Бергманови тръби отъ различни сечения разми- ри - ок. 4400 м за	91.444 "
Различни кабели - телефоненъ, за високо на- прежение 7 KV и др. - ок. 1058 м за	131.288 "
Улични лампи, украшения за тяхъ и рефлектори - 402 бр за	98.936 "
Металически шанки и конзоли за стълбове, об- тържачи и др. за	174.057 "
Металически тръби за	25.399 "
Желъзни пръстени за ресовати, стъжени аплици за живакъ и др. за	2.911 "
Електрически бойлери и принадлежности - 11 бр за	18.368 "
Хромъ-никелова жица отъ различни диаметри - ок. 5 кг за	4.091 "
Различни термометри и живачни регулатори за температура за	22.603 "
Обичновенъ гипсъ - 1800 кг за	12.370 "
Стомана /108 кг за 13 ⁵ 571/ и различни лема- рини - желъзна, стоманена, галванизирана и цинкова /3727 кг/ за	135.362 "
Сърна киселина 66° - 81 кг х 70 лв	5.670 "

705
464

Катранъ - ок.78 кг	4.846 лв.
Словенъ минимумъ = 395 кг x 40 лв	15.800 "
Различни бои, лакове, терпентинъ и др. /688 кг/ за	41.890 "
Масла - автомобилно, трансформаторно и безиръ - ок.1500 кг за	77.000 "
Различни електромъри /4286 бр за 4.321.675/ и резервни части ва тѣхъ /371 бр/ за ок.	4.346.286 "
Измѣрителни трансформатори - 81 бр за	104.417 "
Контактни часовници - 721 бр за	1.587.236 "
Амперметри и др. - 48 бр за	59.559 "
Праздни желѣзни варели = 20 бр x 1.200 лв =	24.000 "
Дървени модели ва гривни за изолатори 35 KV, ва цокли на желѣзни стѣлбове и др. ва	3.350 "
	<hr/>
Всичко:	<u>10.075.588 лв.</u>
Евакуационни разноси	<u>173.000 "</u>
А всичко по буква Г:	<u>10.248.588 лв.</u>
Общо по букви, А,Б,В и Г:	<u>51.991.988 лв.</u>

Къмъ тази цифра следва да се прибави сумата отъ ок.1.008.012 лв., която е необходима за преработване на събранитѣ отъ уличнитѣ мрежи парчета отъ медни проводници така, че общата сума необходима за възстановяване на далекопроводитѣ и разпределителнитѣ мрежи ще възлезе на ок. 58.000.000 лв.

Редомъ съ така събранитѣ сведения следва да бъдатъ изтъкнати и нѣкои допълнителни характеристични данни, а именно:

Г. ДАЛЕКОПРОВОДИ 35 KV

Общата дължина на далекопроводитѣ за 35 KV е, както следва:

а/ въздушни	153,300 км
б/ подземенъ	4,209 "

При многократнитѣ бомбардировки на Столицата бѣха засегнати въздушнитѣ далекопроводи за 35 KV "Куримо-София" и "Симеоново-София", респ. въ участитѣ край Столицата, а именно при гара "София" и Борисовата градина.

Дължината на повредената частъ отъ въздушнитѣ далекопроводи за 35 KV е около 4 км, т.е. 2,7% отъ общата дължина.

Подземния далекопроводъ за 35 KV "Рила-Сердика-М.Луиза" е повреденъ на нѣколко мѣста. Една само малка частъ отъ тѣзи повреди бѣ възстановена, а по-голямата частъ отъ тѣхъ, по липса на подходящи материали, остана невъзстановена. Това е частта отъ края на ул. "Генералъ Паренсона", до трансформаторната станция "Рила", която частъ временно е замѣстена съ новъ въздушенъ далекопроводъ.

Дължината на повредената част от подземния далекопровод е около 276 метра, т.е. 6,5% от общата дължина. Тук процента е по-висок отколкото при въздушните далекопроводи, понеже подземния далекопровод е положен почти изцяло в града, где то имаше най-много бомбени попадения, докато въздушните далекопроводи са разположени извън града.

II. ДАЛЕКОПРОВОДИ 7 KV

Дължината на далекопроводител за 7 KV е, както следва:

а/ въздушни	81,538 км
б/ подземни	4,380 "

По въздушния далекопровод за 7 KV "Панчарево-София", всички нанесени повреди са вече поправени.

Дължината на повредената част е около 800 метра, т.е. 2,5% от цялата дължина на далекопровода.

III. РАЗПРЕДЕЛИТЕЛНИ МРЕЖИ ЗА 7 KV И 3,44 KV

Дължината на мрежите за 7 KV и 3,44 KV е, както следва:

а/ въздушна	6,611 км
б/ подземни	128,018 "

Воздушната мрежа за 7 KV и 3,44 KV не е засегната от бомбардировките.

В подземните мрежи за 7 KV и 3,44 KV, обаче, са установени чувствителен брой /140/ повреди, с обща дължина 1,755 км, или 1,37% от цялата дължина на тези мрежи.

До 1 януари 1944 год. са били възстановени 1,1 км от повредената част на споменатите мрежи. Възстановяването на останалите 0,655 км продължава.

Средната дължина на кабела употребен за поправянето на една повреда е ок. 12,5 метра.

Най-много повреди по кабелите за 7 KV и 3,44 KV има по кабела "Мария-Луиза-Гара Централен" и по кабела "Гара Дено - Гара Котляри".

Поправката на една повреда е струвала средно, както следва:

за материали	23.700 лв.
за надници и транспорт	1.870 лв.

Всичко: 25.570 лв.

IV. РАЗПРЕДЕЛИТЕЛНИ МРЕЖИ ЗА 150 V И 380/220 V

Дължина на мрежите:

а/ въздушна	346,540 км
б/ подземна	106,298 "

Между всички мрежи и далекопроводи, най-много са пострадали въздушните разпределителни мрежи за 150 и за 380/220 волта. От цялата

та дължина на тѣзи мрежи, възлизаща на 346 км, около 230 км, т.е. 67%, е била отчасти или напълно повредена. Към 1 юний 1944 г. са били възстановени около 120 км. Останалата част се възстановява постепенно. По някои улици, линиите са били повредени и възстановявани почти при всяка по-голяма бомбардировка.

Събрани са и са складирани до сега във Д.Т.О. около 30 тона медни жици отъ различни сѣчения, която е била паднала на земята или увиснала по стълбовете. Една част отъ нея ще се употреби за възстановяването на мрежата, а друга част, която не е годна, ще бъде дадена за преработване.

За окончателното възстановяване на въздушните разпределителни мрежи за 150 и 380/220 V, както е посочено по-горе, ще бъдат необходими около 50 тона медни жици отъ различни сѣчения. Разликата отъ 20 тона, между необходимите 50 тона и събраните 30 тона медни жици, се дължи на това, че има още известно количество несъбрани жици, намиращи се подъ развалините и известно количество въроятно откраднати медни жици.

Точни данни за размерите на повредите въ подземните разпределителни мрежи за 150 V и 380/220 V още нѣмаме. Изчисленията за материалите необходими за възстановяването на тѣзи мрежи са направени при предположението, че около 20% отъ цялата дължина на подземните мрежи за ниско напрежение е повредена. Този процентъ е приетъ, като са взети предвидъ отъ една страна процентите на повредените до сега части отъ другите мрежи и далекопроводи, а отъ друга - констатацията, че гъстотата на бомбените попадения е най-голяма въ центъра на града, гдето разпределителната мрежа е изключително подземна.

Възстановителните работи извършени отъ Д.Т.О. по далекопроводите и разпределителните мрежи следъ бомбардировките на Столицата, считано къмъ 1 юний 1944 г., могатъ да бъдат предадени накратко, както следва:

I. ДАЛЕКОПРОВОДИ 35 KV

На 10 януарий 1944 год. бѣха повредени въздушните далекопроводи "Курило - София" и "Симеоново - София" и подземния далекопроводъ между трансформаторните станции "Рила" и "Мария-Луиза". За да се осигури връзката съ централите електроснабдяващи Столицата, най-напредъ бѣха възстановени въздушните далекопроводи за 35 KV, а така също и подземния далекопроводъ между трансф. станция "Сердика" и "Мария-Луиза". По липса на материали, частта отъ подземния далекопроводъ между жгѣла на ул. "Генералъ Паренсовъ" и подстанция "Рила" бѣ замѣненъ съ временно построенъ въздушенъ далекопроводъ.

На 30 мартъ бѣ наново повреденъ въздушниѣ далекопроводъ за 35 KV "Симеоново - София". Неговото възстановяване се извърши бързо. Повредени бѣха също и четиритѣ трифазни линии отъ далекопровода "Курило - София". Дветѣ отъ тѣзи линии бѣха възстановени веднага. Поправянето на другитѣ две трифазни линии се отложи предвидъ на това, че това на този далекопроводъ е незначителенъ за сега, а персонала е необходимъ за извършване на по-належащи работи. На 30 мартъ бѣ повреденъ и подземниѣ далекопроводъ за 35 KV "Сердика - М.Луиза". Неговото поправкане е предстоюще.

II. ДАЛЕКОПРОВОДЪ 7 KV.

Воздушниѣ далекопроводъ за 7 KV бѣ повреденъ на 16 мартъ и бѣ възстановенъ незабавно.

III. РАЗПРЕДѢЛИТЕЛНИ МРЕЖИ ЗА 7 KV И 3,44 KV.

Всички повреди нанесени на тѣзи мрежи при бомбардировката на София на 10 януарий бѣха поправени. Отъ повредитѣ причинени на 16 мартъ има останали още нѣкои непоправени.

На 30 мартъ и 17 априль, разпредѣлителниѣ мрежи за 7 KV и 3,44 KV бѣха много повредени. Възстановяването имъ още продължава.

IV. РАЗПРЕДѢЛИТЕЛНИ МРЕЖИ 150 И 380/220 V.

а/ въздушни

При бомбардировката извършена на 10 януарий на обѣдъ и на 10 срещу 11 януарий презъ нощта бѣха повредени разпредѣлителниѣ мрежи за ниско напрежение, главно въ оръдната частъ на града и въ квартала Лозенецъ. На 11 януарий, цѣлия технически персоналъ бѣше разпредѣленъ на групи и разпратенъ по разнитѣ части на града за провѣряване състоянието на споменатитѣ разпредѣлителни мрежи и за отстраняване проводницитѣ, които бѣха паднали по улицитѣ и пречеха на движението. Два дни следъ това започнаха работитѣ по възстановяването, което се извърши на етапи. Най-напредъ се цуцаше токъ по кабелитѣ отъ трансформаторнитѣ постове до мѣстото, където тѣзи кабели биваха здрави, като повреденитѣ части се изолираха. Цѣлѣше се да бъдатъ пуснати колкото е възможно повече сигнални сирени, за да се осигури гражданството за въ случай на тревога да бъде своевременно предизвестявано. Това се наложи толкова по-вече, че при бомбардировката на 10 януарий презъ деня, почти всички сирени бѣха останали безъ напрежение, поради голѣмитѣ повреди на електроразпредѣлителната мрежа, вследствие на което, при последвалата повторно бомбардировка на Столицата на 10 януарий презъ нощта, жителитѣ на града не можаха да бъдатъ предупредени своевременно, за да подирятъ закритие и трѣбваше по време на самото нападение

да илагатъ живота си на явна угроза, докато се добератъ до най-близкото скривалище. Следъ това се пристъпи къмъ временното възстановяване на мрежата, съ цель въ кратко време да се даде освѣтление на колкото е възможно повече улици и сгради. За да се постигне необходимата за случая експедитивностъ, цѣлниятъ разполагаемъ персоналъ бѣ въпрегнатъ на работа по възстановяването, като се образуваха четири групи, ръководени отъ инженери, които групи действуваха ударно и системно въ предварително набелѣвани райони отъ града. Презъ първата половина на февруарий започна и окончателното възстановяване, което продължи около единъ месецъ. *Тоя редъ на работѣ не при същата тая организация се спазваха и при всички последващи бомбардировки.*

Първоначално, възстановителнитъ работи се извършваха, както се спомена по-горе, отъ личния технически персоналъ. По-късно, една частъ отъ инкасаторитъ бѣха придадени къмъ групитъ за помагане при събиране на падналитъ отъ мрежитъ жици, за пренасяне на материали отъ магазина и др.п. Така сжко въ края на м. януарий и презъ м. февруарий бѣха мобилизирани отъ Варна, Бургасъ, Пловдивъ, Шуменъ, Габрово, Перникъ, Пльвенъ и Бжча 43 електромонтъори, за засилване на техническия персоналъ, при извършване окончателното възстановяване на мрежитъ. Повечето отъ тѣзи монтъори, обаче, бѣха специалисти по направа на електрически инсталации и не бѣха работили по отроежи и поддържане на мрежи за ниско напрежение. Все пакъ, прикметствието на мобилизиранитъ лица допринесе твърде много за по-бързото извършване на възстановителнитъ работи по споменатитъ мрежи.

Въ началото на м. мартъ бѣше вече почти привършено окончателното възстановяване на сжжитъ мрежи. Мобилизиранитъ монтъори бѣха освободени. Останалитъ тукъ-тамъ непоправени или временно поправени повреди бѣха поправени окончателно отъ наличния технически персоналъ на Д.Т.О.

При това положение ни завариха бомбардировкитъ на 15 срещу 16 мартъ и презъ деня на 16 мартъ. Пораженията причинени отъ тѣхъ не бѣха въ такъвъ голѣмъ размѣръ, както тѣзи отъ 10 януарий. Безъ да се прибѣгва до мобилизирането на монтъори отъ провинцията, причиненитъ повреди бѣха почти поправени къмъ края на м. мартъ.

Бомбардировкитъ на Столицата на 29 срещу 30 мартъ и презъ деня на 30 мартъ 1944 година нанесоха много по-голѣми поражения отколкото всички предидни бомбардировки. Предвидъ на невъзможността да бжде възстановена цѣлата въздушна мрежа, както това бѣ направено следъ 10 януарий, и предвидъ на това, че градътъ бѣ вече ^{почти} напълно евакуиранъ, пристъпи се къмъ възстановяване съ наличния технически персоналъ, на онези електрични линии, които бѣха по-слабо повредени, като най-на-

предъ се целѣше да бждатъ удовлетворени, по реда на тѣхното постъпване, отправянитѣ до дирекцията искания за ел. енергия, отъ страна на останалитѣ да живѣятъ или работятъ абонати въ града. При това се даваде винаги предимство на исканията отъ държавнитѣ, общинскитѣ и общественитѣ учреждения, както и отъ инд. и занаятчийски заведения, предъ тѣзи отправяни отъ частни лица за жилищно и улично освѣтление.

Отъ друга страна, за да не лежи на земята ценния меденъ материалъ, докато дойде време да бжде той наново употребенъ, образуваха се нѣколко групи отъ ватмени и кондуктори, съ по единъ техникъ начело на всяка група, на които групи се възложи събирането на увисналитѣ и падналитѣ по земята жици. По този начинъ бѣха прибрали въ магазина на Д.Т.О. около 30 тона медни проводници. Една голѣма частъ отъ тѣхъ съ годни за употребяване при възстановяването на мрежитѣ, но повечето отъ тѣзи проводници следва да бждатъ предадени за преработване.

Заслужава да се отбележи, че презъ м. януарий и февруарий, а дори и презъ м. мартъ, времето бѣше много студено, вследствие на което, извършването на възстановителнитѣ работи бѣ значително възпрепятствувано.

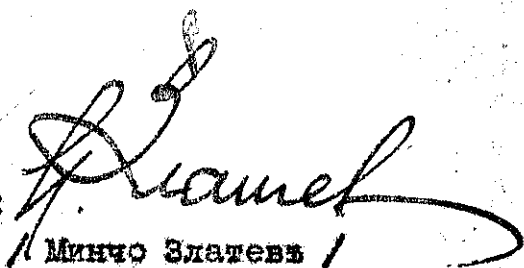
6/ ПОДЗЕМНИ

Многократнитѣ бомбардировки на Столицата нанесоха много голѣми поражения върху подземнитѣ разпредѣлителни мрежи за 150 и 380/220 волта. Презъ зимата, възстановяването на тѣзи мрежи се провеждаше много бавно, поради низката температура, която не позволява манипулирането съ армиранитѣ кабели. Следъ 30 мартъ, обаче, това възстановяване бѣ почти преустановено, по липса на достатъчно материали. Отъ тази дата насетне, поправки на споменатитѣ мрежи се извършватъ само тамъ, гдето това се налага, като крайно наложително.

Най-после трѣбва да се спомене, че възстановяването на слабо засегнатитѣ трансформаторни постове се извършва въ специални случаи, представляващи изключителенъ общественъ интересъ.

София, 24 мий 1944 г.

ГЛ. ИНСПЕКТОРЪ-ИЗВЪННАРЪ:

Минчо Златев /